

Concurs literari del casal català de Zuric 2021

La dona que tant de bo descansi en pau

- Pseudònim: L'Ermità
- Categoria: Adulta
- Subcategoria: Llarga

Ha estat esgarrifós. Un enterramorts en veu moltes de coses escabroses, però l'horror que acabo de presenciar no té precedent. Érem els de la funerària, el notari, la dona dins del taüt i jo. Cap familiar no ha volgut ser-hi present. Se'ns ha glaçat la sang. El notari ha sortit blanc com el paper, sense esma per encaixar la mà dels familiars que esperaven fora de la morgue. Amb prou feina ha aconseguit assentir amb el cap per confirmar que la feina era feta, i ha fet cap a fora del cementiri caminant precàriament.

A la dona, malgrat la grisor del rostre i l'aspecte enterc, l'he reconegut ràpidament. Durant l'últim any l'he vist cada dia al cementiri, fins la setmana passada que va deixar de venir sobtadament. Es veu que inicialment van haver-la d'ingressar per un constipat fort que inexplicablement va derivar en anèmia, deliris i finalment la mort.

M'hi vaig fixar, per primera vegada, l'endemà del funeral del seu marit. Va venir carregada de testos petits amb flors blanques i grogues. Agenollada sobre la terra encara remoguda del sepulcre les va anar plantant amb delicadesa mentre les llàgrimes li queien galtes avall. El dia següent va tornar per regar-les amb la mateixa dedicació. El tercer dia plovia, i va quedar-se plantada davant de la tomba sense esma per obrir el paraigua que portava. El quart dia va trucar al marbrista per encarregar-li una escultura, si se'n pot dir així, per la tomba del seu marit. Calia col·locar-la, sens falta, aquell mateix dia. Com que de fet, es tractava només d'una roca grossa sense esculpir, l'excèntric encàrrec va poder-se realitzar sense dilacions. La dona va arribar just a temps per dirigir el posicionament de la roca que, degut a les seves dimensions, acabà ocupant gairebé tota l'àrea de la tomba, esclafant les flors blanques i grogues i ocultant la làpida als visitants. Quan el marbrista i jo vàrem retirar-nos, la dona va col·locar una corona d'allis trenats sobre la làpida i va clavar, en un dels pocs trossos de terra que la roca deixava al descobert, el que més tard vaig identificar com una daga de plata en forma de creu cristiana.

Des de llavors, la dona va visitar la tomba del seu marit diàriament, oficiant el seu invariable ritual. Primer comprovava l'estat de la corona d'allis i la canviava si ho creia necessari, després reposicionava la daga. Examinava meticulosament amb la vista la terra del voltant de la roca, fent-l'hi voltes, fins que fixava la mirada en un punt concret i amb un cop sec la hi clavava.

Amb el temps, varem començar a saludar-nos quan ens creuàvem pel cementiri. Més endavant intercanviàrem comentaris sobre el temps, i de tant en tant ens aventuràvem tímidament en el terreny personal: que si el dia es presentava atrafegat a la feina, que si un constipat persistent ens feia la guitza. . . Arribats en aquest punt no va semblar-me impertinent de satisfer la meua curiositat.

— Era geòleg, el seu marit? — li vaig preguntar.

— Geòleg? No, perquè? — va dir ella confosa.

— Ho dic per la roca. És una escultura inusual i he pensat que potser eren

una passió del seu marit els minerals— vaig explicar sentint-me força ridícul. — La roca. . . — va començar ella incòmode mirant al terra, però de sobte va aixecar els ulls i amb mirada pertorbada va declarar — : És perquè no es torni a aixecar— i va assenyalar la làpida amb el cap —. Va venir a veure'm, sap?, quatre nits després de ser enterrat. Volia convertir-me en el que sigui que ell és ara. Era la primera nit que aconseguia aclucar els ulls amb l'ajuda de somnífers i del cansament acumulat. Era un son superficial, incòmode, d'aquells que no saps que ho son fins que et despertes. Somiava que el tenia davant i em deia «Deixa'm entrar. . . Deixa'm entrar i se t'emportaré amb mi» i jo allargava la mà per tocar-lo. Llavors vaig despertar-me i vaig trobar-me dreta davant de la porta de casa, amb la mà estirada, a punt d'obrir-la. Havia caminat somnàmbula des del llit fins allà. El gat va venir adelerat, com solia fer quan percebia que el meu marit era a punt d'arribar, però de sobte es va aturar i amb el pèl estarrufat i l'esquena arquejada va començar a bufar reculant. Vaig entendre que ell, o alguna versió d'ell, era a l'altra banda de la porta, al replà. Podria haver mirat per l'espill, però no vaig gosar. Imitant el gat jo també vaig fer-me enrere poc a poc fins al final del passadís, i allà vaig quedar-me arraulida tota la nit sentint aquella presència sinistre rere la porta fins a trenc d'alba. Aquell dia vaig fer col·locar la roca. La roca ajuda, sap? El conté, però ell intenta sortir. Si s'hi fixa bé ho veurà— i va començar a fer voltes a la roca fins que es va aturar i va assenyalar amb el dit una diminuta protuberància a la terra —. Ho veu? La nit passada ha intentat sortir per aquí, però jo. . . — va treure la daga i la va clavar a la protuberància—el faig recular, per això he de venir cada dia.

— Entenc— vaig assentir jo posant fi a aquell deliri. Malgrat pensar que li faltava un bull, o potser per això, no va semblar-me oportú de qüestionar en veu alta el seu relat.

— És clar— va respondre ella decebuda, segurament intuïnt la meva incredulitat.

Des d'aquell dia la nostra relació va revertir a l'estat inicial de cordialitat salutatòria i poca cosa més, fins la setmana passada, quan estranyament va deixar de venir.

Ahir, els de la funerària, varen avisar-me que es requerien els meus serveis aquest matí per un enterrament i que a petició de la difunta calia canviar la tapa del taüt abans d'enterrar-la. L'acompliment d'aquesta petició condicionava l'execució del testament i per tant, hi hauria present un notari. Seguint les instruccions, he arribat al cementiri a primera hora, gairebé al mateix temps que el fuster que venia a lliurar la tapa feta a mida, la que s'havia d'enterrar amb el cos. Entre tots dos l'hem entrat a la morgue i l'hem desenvelat. Quan he vist l'artefacte no he pogut evitar dirigir al fuster una mirada d'estupefacció que ell ha respost arronsant les espatlles eludint qualsevol responsabilitat. L'exterior de la tapa tenia una aparença normal, austera sense decoracions religioses.

L'interior, però, era força desconcertant. De la part superior esquerra n'eixia una estaca de fusta que, no costava imaginar-se, un cop tancat el taüt travessaria el cor del difunt. Abans de marxar, el fuster ha deixat en un racó el que ell ha anomenat les guies, quatre intrigants barres de ferro de secció escairada amb un peu pesant per mantenir-les en posició vertical.

Un quart d'hora abans que la comitiva fúnebre arribés, ha aparegut el notari equipat amb una cinta mètrica amb la qual s'ha disposat a comprovar que la tapa satisfesia els requisits de la difunta. Amb sorprenent professionalitat ha inspeccionat aquell artefacte pertorbador sense fer-ne cap comentari, jo tampoc n'he fet cap malgrat que la curiositat em desbordava. Quan hem sentit la remor dels cotxes hem sortit junts a fora per rebre el seguici. El notari s'ha acostat als familiars i ha repartit encaixades entre els hereus del testament. Jo m'he dirigit als dos de la funerària, que venien amb un aprenent, i entre tots quatre hem descarregat el taüt i l'hem entrat a dins la morgue deixant-lo al terra. Un cop de nou a dins, a porta tancada, el notari ha procedit a identificar els presents i tot seguit ens hem centrat en la logística de l'operació que no era trivial. La presència de l'estaca no permetia fer lliscar la tapa per sobre de l'obertura de la caixa per tancar-la com hauríem fet habitualment. Llavors la funció de les guies s'ha fet evident. Hem obert el taüt retirant-ne la tapa que calia canviar. En reconèixer les despulles, un calfred m'ha recorregut el cos paralitzant-me momentàniament. Empassant saliva he prosseguit com he pogut. Hem col·locat les guies cada una en una cantonada de la caixa. Entre els de la funerària i jo hem alçat la tapa nova situant-la dins de les guies a certa alçada de la caixa, poc a poc l'hem anat abaixant aguantant-la cada un d'un costat. Quan la punta de l'estaca començava a recolzar-se sobre el pit del cadàver, hem deixat anar la tapa que ha descendit pel seu propi pes lliscant dins de les guies. Llavors, Déu meu!, al mateix temps que el taüt es tancava n'ha sortit un crit esfereïdor, vagament humà, com d'una bèstia desbocada, gutural i horrible. El fèretre s'ha sacsejat durant un moment i després tot ha quedat en silenci. L'aprenent i jo hem fet el gest d'abalançar-nos sobre el taüt amb ànim de socórrer però la raó ens ha aturat, no hi havia res a fer. M'ha semblat que l'aprenent murmurava «Catalèpsia o ...?» però la pregunta s'ha fos en els seus llavis quan s'ha adonat que, com la resta de nosaltres, temia massa la resposta.